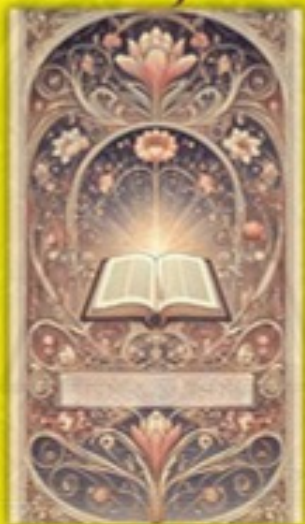

GELECEK YAZILARI

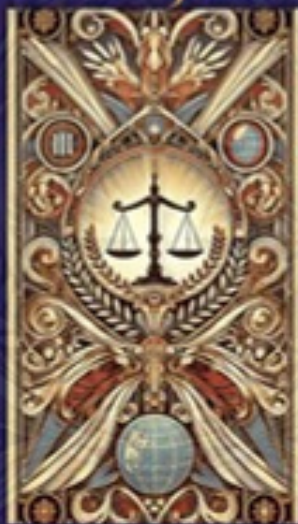
CİLT : 1
SAYI : 5

Eğitim ve Bilim için
Düşle

Emek ve Halk için
Düşle

Tarih ve Toplum için
Düşle

Kültür ve Sanat için
Düşle

ARTİT NO: 00000000000000000000

Biz Geleceğiz

GELECEK

NE YAPAY, NE DE AKILLI
YAPAY ZEKA

EVGENY MOROZOV

**Gelin artık "yapay zeka" klişe terimini kullanımdan kaldıralım:
ChatGPT örüntüleri eşleştirmede iyi olsa da insan aklı bundan
daha iyisini yapabilir.**

**Geçenlerde Elon Musk ve Apple'ın kurucu ortaklarından Steve Wozniak
yapay zeka sistemlerinin geliştirilme sürecinin altı ay uzatılması
çağrısında bulunan bir mektup imzaladılar.**

**İmzalayıcıların nihayetinde insanlığa fayda sağlayacağına inandıkları
"Yapay Zeka Yazı" olarak tanımladığı sürece, uygun güvenlik
önlemlerinin alınması şartıyla, insanlığın uyum sağlayabilmesi için
zaman tanınması gerektiği amaçlandı.**

**Bu önlemler arasında titizlikle denetlenen güvenlik protokolü
engelleri de yer alıyor.**

**Tüm bunlar takdire şayan hedefler, fakat bu altı ayı harcamanın
daha iyi bir yolu var: klişe "yapay zeka" yaftasını kamusal tartışmalardan
söküp atmak.**

**Bu terim, "demir perde", "domino teorisi" ve "sputnik sendromu" gibi
tarihin çöplüğüne atılmış kavramlarla aynı yığına ait.**

**Bilim kurgu tutkunlarına ve yatırımcılara çekici gelmesinden dolayı
Soğuk Savaş'ın sonunda hayatta kalmayı başardı.**

Onların duygularını incitmeyi göze alabiliriz.

**Gerçekte, şu anda "yapay zeka" olarak adlandırdığımız şey
ne yapay ne de akıllıdır.**

**Erken dönem yapay zeka sistemleri büyük ölçüde kurallar
ve programların hakimiyetindeydi, bu nedenle en azından
"yapaylık" hakkında konuşmak mümkündü.**

**Ancak herkesin gözdesi ChatGPT de dahil olmak üzere günümüzün
yapay zeka sistemleri güçlerini gerçek insanların çalışmalarından alıyor:
müzisyenler, programcılar ve yazarların yaratıcı ve profesyonel üretimleri
şimdi medeniyeti kurtarma kisvesi altında kendilerine mal ediliyor.**

Buna taş çatlasa "yapay olmayan zeka" denebilir.

"Zeka" kısmına gelecek olursak, yapay zeka alanındaki erken dönem çalışmaların çoğunu finanse eden Soğuk Savaş dayatmalarının onu nasıl anladığımız üzerinde güçlü bir etki bıraktığını biliyoruz.

Burada bir savaşta faydalı olabilecek türden bir zekadan bahsediyorum.

Örneğin, modern yapay zekanın gücü örüntü eşleştirmede yatmaktadır.

ChatGPT'nin arkasındaki teknoloji olan nöral ağların ilk askeri kullanımlarından birinin hava fotoğraflarındaki gemileri tespit etmek olduğu düşünüldüğünde bu durum hiç de şaşırtıcı değildir.

Ancak pek çok eleştirmenin belirttiği gibi zeka salt örüntü eşleştirmeden ibaret değildir.

Genelleme yapabilme yeteneği de bir o kadar önemlidir.

Marcel Duchamp'ın 1917 tarihli Çeşme adlı sanat eseri bunun mükemmel bir örneğidir.

Duchamp'ın eserinden önce bir pisuvar yalnızca pisuvardı.

Ancak bakış açısını değiştirerek onu bir sanat eserine dönüştürdü.

O anda Duchamp sanat hakkında genelleme yapabilmişti.

Genelleme yaparken hislerimiz, fikirlerin ve gündelik nesnelerin yerleşik görünüşte "rasyonel" sınıflandırmalarını geçersiz kılar.

Olağan, neredeyse mekanik örüntü eşleştirme süreçlerini askıya alır.

Bu, savaşın ortasında yapmamak isteyeceğiniz türden bir şey değildir.

İnsan zekası tek boyutlu değildir.

Bu, 20. yüzyılın Şilili psikanalisti Ignacio Matte Blanco'nun çift mantık diye adlandırdığı şeye dayanır: yani biçimsel muhakemenin statik, zamandan bağımsız mantığı ile duyguların bağlamsal, son derece değişken olan mantığının birleşimine.

EVGENY MOROZOV

İlki uyuşmazlıkları ararken, ikincisi onları silmekte acele eder.

Marcel Duchamp'ın aklı pisuvarın banyoya ait olduğunu biliyor,
kalbi ise bilmiyordu.

Çift mantık, sıradan şeyleri nasıl özgün ve içgörülü şekillerde
yeniden gruplandırıldığını açıklar.

Bunu sadece Duchamp değil, hepimiz yaparız.

Yapay zeka bu düzeye asla ulaşamayacaktır.

Çünkü makineler, geçmiş, bugün ve geleceğin; tarihin, acı veren şeylerin
ya da nostaljinin duygusuna (salt bilgiden ziyade) asla sahip olamazlar.

Bunlar olmadan duygu da olmaz ve çift mantığı bileşenlerinden birinden
yoksun bırakır.

Bu durumda makine, münferit biçimsel mantığa hapsolür,
böylece "zeka" kısmı da ortadan kalkar.

ChatGPT'nin kendince kullanım alanlarını yok sayamayız.

Ansiklopedi olarak da kullanılabilen tahmin motoru olduğunu
söyleyebiliriz.

Şişe rafı, kar küreği ve pisuvarın ortak noktaları sorulduğunda,
Duchamp'ın sanat eserine dönüştürdüğü gündelik nesnelere
ait olduğu yanıtını verdi.

Ancak Duchamp'ın günümüz nesnelerinden hangilerini sanat eserine
dönüştüreceği sorulduğunda bu sefer akıllı telefonları,
elektrikli skuterleri ve yüz maskelerini önerdi.

Burada hakiki bir "zekaya" dair zerre kadar ışık yok.

İyi çalışan ama öngörülebilir bir istatistik makinesi olduğunu
söylemeliyiz.

"Yapay zeka" terimini kullanmaya devam etmenin tehlikesi, bizi dünyanın münferit bir mantıkla, yani son derece bilişsel, soğukkanlı bir rasyonalizmle işlediğine ikna etme riski taşımasıdır.

Silikon Vadisi'ndeki birçok kişi zaten buna inanıyor ve bu inanç doğrultusunda dünyayı yeniden inşa etmekle meşgul.

Zira ChatGPT gibi araçların azıcık da olsa yaratıcı bir şeyler yapabilmesinin nedeni, eğitim setlerinin karmaşık duyguları, kaygıları ve her şeyiyle gerçekten var olan insanlar tarafından üretilmiş olmasıdır.

Böylesine bir yaratıcılığın devam etmesini istiyorsak, sadece veri merkezlerini ve makine öğrenimini değil, sanat, kurgu ve tarih üretimini de desteklemeliyiz.

Şu anda durum hiç de öyle değil.

"Yapay zeka" gibi terimleri kullanımdan kaldırmamanın asıl tehlikesi, dünyayı öngörülebilir ve aptal hale getirirken insan zekasının yaratıcı ürünlerini görünmez kılmalarıdır.

Dolayısıyla "yapay zeka yazını" beklerken algoritmaları denetlemeye altı ay harcamak yerine, gidip Shakespeare'in Bir Yaz Gecesi Rüyası'nı yeniden okuyabiliriz.

Böylece dünyamızın zekasını arttırmaya yönelik daha doğru olan şeyi yapmış oluruz.

Biz Geleceğiz

GELECEK

**SONU OLMAYAN
BİR SAVAŞ**

URSULA K. LE GUIN

Kölelik

Ülkem bir devrimle birleşti ve bir diğeriyle neredeyse dağıldı.

İlk devrim, sinir bozucu, aptalca ama nispeten orta düzeyde sosyal ve ekonomik sömürüye karşı bir karşı çıkıştı.

Neredeyse eşsiz bir başarıydı.

İlk devrimi yapanların çoğu, ekonomik sömürü ile sosyal zulmün en uç biçimini uyguladılar: Onlar köle sahipleriydiler.

İkinci Amerikan devrimi, İç Savaş, köleliği korumaya yönelik bir girişimdi.

Kısmen başarılı oldu.

Kurum ortadan kaldırıldı, fakat efendi aklı ile köle aklı Amerika düşüncelerinin pek çoğunu hâlâ taşıyor.

Zulme Direniş

Bir şair ve azat edilmiş bir köle olan Phillis Wheatley, 1774'te şöyle yazıyordu: "Tanrı, her insanın Göğsü'ne, bizim Özgürlük Aşkı dediğimiz bir ilke yerleştirmiştir; bu ilke, Zulm'e karşı sabırsızdır ve Kurtuluş için yanıp tutuşur."

Nasıl güneşin parladığını inkâr etmiyorsam, bu gerçeği de, daha inkâr etmem.

Ülkemin kurumlarında ve siyasetinde iyi olan her şey buna dayanıyor.

Yine de, özgürlüğü sevmemize rağmen çoğunlukla zulme karşı sabırlı olduğumuzu ve hatta kurtuluşu reddettiğimizi görüyorum.

Özgürlük sevgimizin, zulme direnmekten ve kurtuluşu aramaktan bizi alıkoyan güç veya ataletten daima daha ağır bastığına ısrar etmekte bir tehlike görüyorum.

SONU OLMAYAN BİR SAVAŞ

Özgürlük sevgimizin, zulme direnmekten ve kurtuluşu aramaktan bizi alıkoyan güç veya ataletten daima daha ağır bastığına ısrar etmekte bir tehlike görüyorum.

Eğer o güçlü, zeki, becerikli insanların, zulmü kabul edeceklerini ve etmekte olduklarını inkâr edersem, ezilenleri zayıf, aptal ve beceriksiz olarak tanımlamış olurum.

Üstün insanlar aşağılık muamelesi görmeyi cidden reddediyor olsaydı, bunu takiben, toplum düzeninde altta olanlar cidden aşağılık insanlar olurlardı çünkü üstün olsalardı karşı çıkarlardı; aşağı bir konumu kabul ettiklerinden aşağılık insanlar olurlar.

Bu, köle sahibinin, rahatça totolojik, sosyal gerici, ırkçı ve kadın düşmanı argümanıdır.

Bu, Hitlerci holokostun ele alınışını hâlâ alt üst eden bir argümandır: Yahudiler neden “öylece trenlere bindiler?”, “Neden karşı koymadılar?” Sorulduğu halde yanıtlanamaz bir soru ve böylelikle Yahudi düşmanları tarafından Yahudilerin aşağılıklarını ima etmek için kullanılabilir.

Ancak argüman aynı zamanda idealistlere de hitap ediyor.

Birçok liberal ve insanca muhafazakâr Amerikalı, ezilen tüm halkın zulümden dayanılmaz acı çektikleri, isyan etmek için hazır ve istekli olmaları gerektiği ve isyan etmedikleri takdirde ahlaken zayıf, ahlaken yanlış oldukları kanısını benimsiyor.

Kendini, ırksal ya da sosyal olarak bir diğerinden üstün gören ya da bir diğerine aşağı statü dayatan herhangi bir kimsenin koşulsuzca yanlış olduğu yargısına varırım.

Fakat aşağı statüyü kabul eden kişilere karşı koşulsuz yargıda bulunmak farklı bir meseledir.

Eğer yanlış olduklarını, ahlaken isyan etmeleri gerektiğini söylersem, gerçekte ne seçeneğe sahip olduklarını, cehaletle mi yoksa mahkûmiyetle mi hareket ettiklerini, cehaletlerini azaltmak veya kanılarını değiştirmek için herhangi bir fırsatları olup olmadığını düşünmem icap eder.

SONU OLMAYAN BİR SAVAŞ

Bunu düşündüğümde, hatalı olduklarını nasıl söyleyebilirim?

Zalimler değil de onlar mı, kim yanlış yapıyor?

Her zaman egemen sınıf ufak, alt tabakalar geniştir;
bir kast toplumunda bile.

Yoksullar her zaman zenginlerden çok daha fazladır.

Güçlüler, üzerlerinde güç sahibi olduklarından daha azdırlar.

Kadınların ve çocukların her zaman sayıca daha fazla olmalarına rağmen,
yetişkin erkekler hemen hemen tüm toplumlarda üstün statüye sahiptir.

Hükümetler ve dinler, eşitsizliği, sosyal kademeyi, toplumsal cinsiyet
kademelerini ve ayrıcalığı tamamen ya da seçici olarak onaylar
ve destekler.

Çoğu insan, çoğu yerde, çoğu zaman, aşağı statüdedir.

Ve çoğu insan, şimdi bile, "özgür dünyada", "özgürlerin yurdu"nda bile,
bu gidişatı veya belirli unsurlarını doğal, gerekli ve değiştirilemez görür.

Onlara göre bu hep böyle olmuştur, bu yüzden de bundan sonra
böyle olmak durumundadır.

Bu bir kanı veya cehalet olabilir; sık sık da ikisi birdendir.

Yüzyıllar boyunca, aşağı statüde olan çoğu insanın, toplumu
düzenlemenin başka yollarının olduğunu ya da olabileceğini
-bu değişimin mümkün olduğunu- bilmesinin hiçbir yolu yoktu.

Sadece üstün statüye sahip olanlar bunu ve eğer şeylerin düzeni
değişecek olursa tehlikeye girecek olanın kendi iktidar ve imtiyazları
olduğunu bilecek kadar bilgiye sahipti.

Tarihe bu konularda ahlaki bir rehber olarak güvenemeyiz,
çünkü tarih eğitilmiş, güçlendirilmiş üstün sınıf tarafından yazılmıştır.

Ama devam etmek için elimizde sadece tarih ve güncel olayların
gözlemlenmesi var.

URSULA K. LE GUIN

SONU OLMAYAN BİR SAVAŞ

Bu delillere dayanıldığında, başkaldırı ve isyan nadir şeylerdir, devrim ise son derece nadirdir.

Çoğu zaman, çoğu yerde, çoğunlukla kadınlar, köleler, serfler, alt kastlar, paryalar, köylüler, işçi sınıfı, aşağı olarak tanımlanan çoğu insan -yani halkın çoğu- aşağılanıp sömürülmeye karşı isyan etmediler.

Direnirler, evet; fakat onların direnişi kuvvetle muhtemel edilgen olur ya da o kadar dolambaçlı, o gündelik davranışın o kadar içine gömülüdür ki neredeyse görünmez olur.

Ezilenlerden ve alt sınıflardan gelen sesler kaydedildiğinde, bazıları adalet çılgınlıklarıdır, ama çoğu da vatanseverlik ifadeleri, krala tezahüratlar, baba toprağını savunacaklarına dair yeminlerdir; hepsi de onları haklarından mahrum eden sistemi ve ondan yararlanan insanları sadakatle destekler.

Köleler efendilerine sıklıkla başkaldırsaydı, dünyanın her yerinde kölelik olmazdı.

Pek çok köle efendisi öldürülmemiştir.

Onlara itaat edilmiştir.

Çalışan erkekler, şirketlerinin CEO'larına kendilerine ödenenden üç yüz kat daha fazla ücret ödenmesini izlerler, homurdanırlar ancak hiçbir şey yapmazlar.

Çoğu toplumda kadınlar, erkeklere riayet ederek, itaat ederek ve erkeklerin doğuştan üstünlüğünü doğal olgu ya da dini dogma şeklinde savunarak erkek üstünlüğü iddialarını ve kurumlarını idame ettirirler.

Düşük statülü erkekler -genç erkekler, yoksul erkekler- onları zapteden sistem için savaşırlar ve ölürlər.

Bir toplumun hükmedenlerinin veya dinin iktidarını korumak için çıkarılan sayısız savaşta öldürülen sayısız askerin çoğu, o toplum tarafından aşağı sayılmış erkeklerden oluşmuştur.

"Zincirlerinizden başka kaybedeceğiniz bir şey yok" ama biz onları öpmeyi tercih ediyoruz.

URSULA K. LE GUIN

Biz Geleceğiz

GELECEK

SONU OLMAYAN
BİR SAVAŞ

URSULA K. LE GUIN

Neden?

İnsan toplumları kaçınılmaz olarak iktidarın zirvede biriktiği bir piramit halinde mi inşa ediliyor?

İktidar hiyerarşisi insan toplumunun harekete geçmesi için biyolojik bir zorunluluk mudur?

Bu soru neredeyse kesin olarak yanlış ifade edilmiştir ve böylelikle yanıtlanması imkânsızdır fakat sorulmaya ve cevaplanmaya devam eder ve bunu soranlar da genellikle olumlu yanıt verir.

Böyle doğuştan, biyolojik bir zorunluluk varsa, her iki cinsiyette eşit olarak mı zorunludur?

Elimizde toplumsal davranışlara yönelik doğuştan toplumsal cinsiyet farklılığına dair tartışılmaz bir kanıt bulunmuyor.

Argümanın her iki tarafındaki özcüler, erkeklerin doğası gereği bir iktidar hiyerarşisi oluşturmaya yatkın olduklarını, kadınların ise bu tür yapıları başlatmasalar bile, bunları kabul ettiklerini ya da taklit ettiklerini savunurlar.

Özcülere göre, erkil programın daima galip geleceği kesindir ve iktidarın birkaçında biriktiği, “daha üstte” olanın “daha aşağıda” olanı yönettiği emir komuta zincirini neredeyse evrensel bir insan toplumu modeli olarak bulmayı beklememiz gerekir.

Antropoloji bu varsayıli evrenselliğe bazı istisnalar sunar.

Etnologlar, sabit bir emir komuta zinciri olmayan toplumlar tasvir etmişlerdir; bunlarda iktidar, katı bir eşitsizlik sistemine kilitlenmek yerine akışkandır, farklı durumlarda farklı şekilde paylaşılır, her zaman mutabakata meyleden kontroller ve dengeler ile çalışır.

Her zaman bir miktar toplumsal cinsiyete dayalı işbölümü olmasına ve erkil meşgalelerin kuvvetle muhtemel övgü alacak olmasına rağmen, bir toplumsal cinsiyeti üstün saymayan toplumları betimlemişlerdir.

SONU OLMAYAN BİR SAVAŞ

Ancak bunlar, totolojik olarak "ilkel" tanımladığımız toplumlardır -
çünkü hâlihazırda bir değer hiyerarşisi kurmuşuzdur:
ilkel = düşük = zayıf, uygar = yüksek = muktedir.

"İlkel" toplumların çoğu ve "uygar" toplumların tamamı, az kişiye
daha çok iktidar ve çoğu kişiye daha az ya da sıfır iktidar atanarak
katı bir şekilde tabakalaşmıştır.

Sosyal eşitsizlik kurumlarının sürekliliği aslında Lévi-Strauss'un
ileri sürdüğü gibi uygarlığı götüren motor mudur?

İktidardaki insanlar daha iyi beslenir, daha iyi silahlanır ve daha iyi
eğitilir ve bu nedenle iktidarda kalabilirler, ancak aşırı sosyal eşitsizliğin
yaygınlığını ve kalıcılığını açıklamak için bu yeterli mi?

Kuşkusuz, erkeklerin kadınlardan biraz daha iri ve daha kaslı olduğu
gerçeği toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yaygınlığını ve irilik ve kaslılığın
pek fark yaratmadığı toplumlardaki sürerliğini açıklamak için
yeterli değil.

Eğer insanlar, söylediğimiz, yaptığımız ve yaptığımızı düşündüğümüz gibi
adaletsizlik ve eşitsizlikten nefret etseydi, Büyük İmparatorluklar'ın
ve Yüksek Medeniyetler'in herhangi biri on beş dakika dayanır mıydı?

Eğer biz Amerikalılar, adaletsizlik ve eşitsizlikten söylediğimiz kadar
tutkuyla nefret etsek, bu ülkedeki herhangi bir insan yemek yiyemeyecek
kadar yoksun kalır mı?

İsyanın mümkün olduğunu öğrenme şansı olmayanlardan isyankâr
bir ruh istiyoruz, ama biz imtiyazlılar yerimizden kımıldamıyor
ve üç maymunu oynuyoruz.

Dikkatli olmak, sessiz olmak, durduk yere ortalığı velveleye vermemek
için iyi nedenlerimiz var.

Bir hayli huzur ve konfor tehlikede.

Adaletsizliğin inkârından adaletsizlik bilincine doğru zihinsel ve ahlaki
değişim genellikle pahalıya mal olur.

URSULA K. LE GUIN

SONU OLMAYAN BİR SAVAŞ

Benim gönül rahatlığım, istikrarım, güvenliğim, kişisel duygulanımlarım, ortak fayda düşünce, paylaşmak üzere yaşamayabileceğim bir özgürlük fikrine, kimsenin elde edemeyeceği bir adalet idealine kurban olabilir.

Mahabharata'nın son sözleri şöyledir: "Uzanabileceğimin ötesindeki bir hedefe hiçbir şekilde ulaşamam."

Bir insanlık fikri olan adaletin, insanın ulaşamayacağı bir hedef olması muhtemel. Var olamayacak şeyleri icat etmekte iyiyiz.

Belki de özgürlük insan kurumları aracılığıyla elde edilemez, ancak zihnin ya da ruhun koşullara bağlı olmayan bir niteliği, bir lütuf olarak kalmalıdır.

Bu, özgürlüğün dini tanımıdır.,

Benim bununla derdim, iş ve koşulu değersizleştirmesi, lütfu erişilmez kılan kurumsal adaletsizlikleri teşvik etmesidir.

Açlıktan ya da dayaktan ya da bir bombayla ölen iki yaşındaki bir çocuğa, kelimelerle anlayabildiğim hiçbir anlamda, özgürlüğe ya da herhangi bir lütfu erişimine izin verilmemiştir.

Kendi çabalarımızla sadece noksan bir adalet, sınırlı bir özgürlük elde edebiliriz.

Hiç yoktan iyidir.

Özgürleşmiş kölenin, şairin bahsettiği bu ilkeye, Özgürlük aşkına hemen sarılalım.

Umut Zemini

Adaletsizliğin inkârından adaletsizliğin tanınmasına geçişin geri dönüşü yoktur.

Gözünüz gördü bir kere.

SONU OLMAYAN BİR SAVAŞ

bir kez gördüğünüzde, bir daha asla iyi niyetle zulmü reddedemez ve zalimi savunamazsınız.

Bir zamanlar sadakat olan artık ihanettir.

Bu andan itibaren direnmezseniz, iştirak edersiniz.

Fakat savunma ve saldırının arasında bir orta yol, esnek bir direniş zemini, değişim için açılan bir alan vardır.

Burası bulunması ya da yaşanması kolay bir yer değildir.

Oraya ulaşmaya çalışan uzlaştırmacılar kendilerini panik içinde Münih'e tüyerken bulmuşlardır.

Orta yola ulaşırsalar bile, bunun için kimseden teşekkür almayabilirler.

Harriet Beecher Stowe'nin Tom Amcası, sahibini fikrini değiştirmeye ikna etmeye yönelik yürekli çabası ve diğer köleleri dövmemek için kararlı reddi yüzünden ölene kadar dayak yiyen bir köledir.

Biz onu yaltakçı teslimiyet ve itaatkârlık sembolü olarak kullanmakta ısrar ediyoruz.

Biz, kahramanca yararsız isyankârlığa hayran kalarak, sabırlı direnişi küçümsüyoruz.

Ancak sabrın değişim yarattığı müzakere alanı Gandhi'nin durduğu yerdir.

Lincoln oraya acı içinde varmıştır.

Orada yıllarca tekil bir onur içinde yaşamış olan Piskopos Tutu, ülkesinin ne kadar beceriksiz ve belirsizce de olsa bir biçimde bu umut zeminine doğru hareket ettiğini görmüştür.

GELECEK

Yazıları

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ - 1

.....

The Economist'e göre , dünyanın en değerli kaynağı artık petrol değil, veri. En kazançlı ve en hızlı büyüyen sektör ise bilginin kontrolü ve madenciliğiyle ilgili olanıdır. Alphabet (eski adıyla Google), Amazon, Apple, Facebook ve Microsoft, bu tür bir ekonomiden en çok faydalanan şirketlerdir.

Ancak bunların arkasında Uber, Snapchat, Tesla, Vimeo, Adobe ve Silikon Vadisi, Kaliforniya, New York, Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa ve Çin'de bulunan diğer şirketler bulunmaktadır.

Uygulamada, bu sektör kullanıcılarına platformlar, hizmetler ve yazılımları ücretsiz veya "makul" fiyatlarla sunar. Karşılığında, bu şirketler kullanıcılarının bilgilerini alır ve bu bilgileri analiz ederek ürünlerini geliştirir veya üçüncü taraflara satarlar. Bu, sermaye değeri niceliğine ve niteliğine bağlı olan bir kaynaktır. Bir birey olarak bilgileriniz birkaç kuruş değerinde olabilir, ancak bir topluluk olarak değeri, özellikle de arkasında onu özümseyip kategorize eden bir veri analisti varsa, neredeyse katlanarak artar.

Bu uygulama halihazırda ekonomik büyümenin etkili bir yolunu sunuyor: daha iyi ürünler daha fazla kullanıcı anlamına geliyor; daha fazla müşteri daha fazla veri anlamına geliyor; daha fazla bilgi daha fazla ürünün optimize edilmesine ve üretilmesine yardımcı oluyor; daha fazla üretim daha fazla artı değer anlamına geliyor; daha fazla sermaye daha fazla kamu nüfuzu anlamına geliyor; daha fazla kitle, kullanıcı sayısında artışa yol açıyor. Bu, sınırlı bir dünyada döngüsel ve tükenmez bir süreçtir.

The Economist raporundaki temel tartışma noktalarından biri , bu tür bir ekonominin yasal olarak nasıl mümkün olduğudur. Hizmet şartlarının incelikleri arasında, pratikte aksi kanıtlanmış olsa bile, üretilen bilginin kullanıcıya ait olduğu genellikle garanti edilir. Örnekler arasında yumuşak silme teknikleri , içeriğin keyfi olarak sansürlenmesi veya bilginin, onu üreten kullanıcıların bilmediği amaçlar dışında kullanılması yer alır.

İstemci tarafında, kimilerinin veri veya bilgi, kimilerinin ise mülk veya dijital varlıklar olarak adlandırdığı şeylere karşı belirli bir saygı garantisi yoktur .

Sunucu tarafında ise, dijital ürün ve hizmetlerin kitlesel olarak benimsenmesini sağlayan teknolojiler ve teknikler gizemini korumaktadır.

Üretim yöntemlerini ve bu şirketlerin çalışma biçimlerini denetleme kapasitesine sahip kişi ve topluluk sayısı nispeten azdır. Bu, eğitim eksikliğinden veya teknik kaynakların yetersiz olmasından değil, bu altyapıların analizini imkânsız kılan ve bunun yerine şeffaflığı ve kamuoyu tartışmasını teşvik eden yasal engellerden kaynaklanmaktadır.

Bunlar artık devletin uygun şekilde değerlendirilmelerini engellemek için çarpıttığı kamusal altyapılar değil, çeşitli şirketler tarafından kullanılan ve ulusal ve uluslararası mevzuat tarafından onaylanan, garanti altına alınan ve korunan fikri mülkiyet (FM) mekanizmaları sayesinde görünmez olan örgütlenme ve üretim biçimleridir. Telif haklarından, patentlerden ve ticari markalardan, endüstriyel tasarımlara, menşe adlarına ve ilgili haklara ve hatta ticari sırlara kadar, bu "veri ekonomisi", FM mevzuatı aracılığıyla kalıcılığını ve yaygınlığını sağlar. Bir yandan ürün ve hizmetlerinin ücretsiz kullanımına olanak tanırken, diğer yandan bunları mümkün kılan üretim, çoğaltma, dağıtım ve koruma biçimlerinin (PRDC) erişilemezliğini pekiştirir.

Fikri mülkiyet ekonomisine gelince, Latin Amerika ve Karayipler Kitap Tanıtım Bölgesel Merkezi, 2015 yılında "bölge için büyük ölçüde negatif bir bakiye" olduğunu belirtti. 2013 yılı açığı 9,444 milyar dolardı; bu, harcamaların 10,548 milyar dolar, gelirin ise yalnızca 1,104 milyar dolar olduğu 2005 yılının neredeyse iki katıydı. Peki bu eğilim 2020 için ne ifade ediyor? Bu, neredeyse 1/9'luk bir farkı temsil ediyor. Telif hakları, patentler, ticari markalar, endüstriyel tasarımlar, menşe adları, ilgili haklar veya ticari sırlardan elde edilen her dolar için Latin Amerika ve Karayipler'de aynı amaçlar için 8,50 dolar ödendi.

Ancak küresel olarak, 2013 yılında fikri mülkiyet gelirleri 279,51 milyar dolara ulaştı ve bunun 129,178 milyar doları Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşti; bu da %46'lık bir orana tekabül ediyor. 2020 yılı ne gösteriyor? Başka bir deyişle, Amerika Birleşik Devletleri, Latin Amerika ve Karayipler'in tamamından 117 kat daha fazla gelir elde etti. O yıl bu ülkedeki harcamalar toplam 39,016 milyar dolardı. 2013 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde fikri mülkiyetten kazanılan her dolar için ülke aynı kalemlere 0,30 dolar harcadı.

Bir bölge ile diğeri arasındaki bu muazzam eşitsizliğin birçok adı olabilir; bunların çoğu sorunlu veya itici olsa da fikri mülkiyet ekonomisinin temsil ettiği dengesizliği açıkça ortaya koyar. Bu terimler şunlar olabilir: eşitsiz değişim, sömürücülük, sömürgecilik, emperyalizm, kapitalizm ve diğerleri. Fikri mülkiyet ekonomisinin Amerika Birleşik Devletleri için üç kattan fazla gelir yaratırken Latin Amerika ve Karayipler için neredeyse dokuz kat daha fazla kayba yol açtığı olguyu tanımlamak için en uygun terimi kullanın veya türetin.

Veri ekonomisi ve fikri mülkiyet ekonomisi tamamen uyumlu değildir. Ancak, iki ekonomi arasındaki bağlantı tesadüfi değildir. Şirketlerin verileri merkezileştirmesi ve sundukları ürün veya hizmetlerde kullanıcıları için kullanma olanakları, fikri mülkiyeti koruyan mekanizmalar tarafından belirlenir. Görünüşte kullanıcılar tarafından oluşturulan içeriği mülkiyetleri olarak koruyan mekanizmalar, altyapının da erişimlerinin dışında kalmasına olanak tanır.

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ

Bunun sonucu ürüne erişimdir, ancak üretim altyapısına veya organizasyonuna erişim sağlanamaz. Sonuç olarak, kullanıcılar, endüstri tarafından geliştirilen teknoloji ve tekniklerin uygulanmasına katılımlarını sağlayan demokratik mekanizmalardan yoksundur. Devlet müdahalesi de sınırlıdır, çünkü mevcut fikri mülkiyet yasaları bunları özel mülkiyet olarak değerlendirmektedir.

Devletin, koruma ve düzenleme sorumluluğunu üstlendiği varsayılır, ancak oluşturulmasına doğrudan müdahale etme yetkisi yoktur.

Üretim araçlarının sahiplerine teknolojik ve teknik bağımlılık, tescilli yazılım veya platform kullanıcılarında olduğu gibi yeni bir olgu değildir. Yazar, 1934 gibi erken bir tarihte, Üretici Olarak Yazar, entelektüel ve sanatsal çalışmanın ürün üretimiyle sınırlı olmaktan çıkıp üretim araçlarının düzenleyici işlevine odaklanması gerektiği konusunda uyarıda bulunmuştur.

Günümüzde yeni bilgi ve iletişim teknolojileri, kültürel üretim ve artı değer yaratma olanaklarını artırdı. Ancak, bitler tarafından yönetilen bu altyapıda, üretilen zenginliğin alıcılarının giderek azaldığını ve bu alıcıların da zenginliğin seyrini belirleme siyasi gücüne sahip olduğunu gözlemliyoruz.

YouTube'lar , Instagram'daki etkili kişiler , Vimeo'daki film yapımcıları, Spotify'daki müzisyenler, Twitter'daki entelektüeller ve LinkedIn profillerine sahip bilim insanları arasında, kültürel etkinliğin yapısal krizine rağmen kitle kültürünün taleplerine uygun olarak üretim yapmaya devam ettiği açıktır. Ancak bu durum acı bir gerçeği de ortaya koyuyor. Bu üreticiler, ürettikleri ürünleri mülk olarak tuttuklarına inansalar da, çoğu zaman güvencesiz çalışma koşullarına veya (kendi kendilerini) sömürmeye maruz kalıyorlar ve sürekli olarak yenileriyle değiştirilme veya eskime korkusuyla yaşıyorlar. Bu durumdaki garanti, yazılım geliştiricileri tarafından sağlanan ve marjinal üretim maliyetlerini düşüren teknolojilerin ücretsiz sağlanmasıdır.

Bir tekniğin ustalığı ve kullanımı yapımcının sorumluluğundadır; kullanımının analizi ise dağıtımının, kullanıcılarının seyahat ve zaman harcamalarını hesaba katmadan yeni teknolojiler geliştirmesine olanak tanır. Dahası, bu yeni nesil yapımcılar bu platformların kendilerine sunduğu tek şey olan görünürlük ve beğenilerden yararlanmaya çalışırken , dağıtımıcılar uzun zamandır veri ekonomisi aracılığıyla artı değer elde ediyorlar.

Bu kültür emekçileri, yüksek üretim kapasitelerine rağmen, kendilerini nasıl açık bir yabancılaşıma durumunda bulabilirler? Bu üreticileri, endüstrinin onlara neler sunacağını beklemek yerine, tekniklerini ve geçim kaynaklarını geliştirmelerine olanak tanıyan teknolojileri geliştirmekten alıkoyan nedir? Elenmesi gereken bir hipotez, cehaletten kaynaklanan tepki eksikliğidir.

Amazon'un kökenleri bir kitabevi, Alphabet'in bir arama motoru, Facebook'un başlangıcı bir sosyal ağ ve Adobe'nin kökenleri ise PDF ve sonrasında Creative Cloud ile başladı. Günümüzde, modern kültür yaratma yöntemlerinin arkasındaki şirketleri yönlendiren ekonomi, ürün veya hizmet sunumu değil, kullanıcıları tarafından üretilen bilginin toplanması, damıtılması ve değerlendirilmesidir. Bu ekonomik model gözden kaçmadı; hatta kültür sektöründeki birçok aktör, çoğu durumda bu modeli mümkün kılan jeopolitik bağlamı göz ardı ederek, taklitçi işlevler üstlendi.

Üretenler ile dağıtanlar arasındaki bu ekonomik eşitsizliğin uzun bir geçmişi vardır. Bu eşitsizlik, fikri mülkiyeti kültürel malların PRDC'sinin merkezine yerleştiren ve telif hakkına özellikle dikkat çeken tarihsel süreçle ilişkilidir.

II

Bu bağlam bize ne kadar yabancı gelse de, kendimizi 17. yüzyıl İngiltere'sinde buluyoruz. Londra yayınevlerinin örgütü olan Şerefli Matbaacılar ve Gazeteciler Cemiyeti, İskoç meslektaşlarıyla açık bir çatışma içinde. Sorun ne? İskoç matbaacılar, baskılarını onların izni olmadan çoğaltıyor; bu da daha sonra "korsanlık" olarak anılacak. Çözüm ne? Şirket, Avam Kamarası'na eserlerin mülkiyetinin süresiz olarak korunmasını garanti altına alan bir yasa çıkarması için dilekçe veriyor.

Bundan önce metinler, Aydınlanma Çağı'nın giderek sekülerleşen ve düzen karşıtı fırtınasını kucaklayan kültürel bir ortamda, biraz anakronik bir yasal mekanizma olan kraliyet ayrıcalıklarıyla korunuyordu . Meclis, Şirket'in cesur önerisinin siyasi sermayesinin farkındaydı. Bu yasa, diğerlerinin yanı sıra, kraliyet gücünü İngiltere'nin kamusal ve kültürel alanında büyük önem taşıyan PRDC kitap endüstrisi üzerinde kaydırarak, siyasi güçleri ve devlet içindeki konumlarını sınırlandıracak bir yetkinin kullanımı olacaktı.

Ancak Oda, Şirket'in siyasi gücünü de sınırlandırmayı hedefliyor.

Bunu yaparken, yalnızca kraliyet otoritesinden bağımsızlığını göstermekle kalmayacak, aynı zamanda yayıncılık sektöründe güçlü bir nüfuz sahibi olacak. Unutmayın, 17. yüzyıldayız ve bilgi ve kültürün yayılmasının büyük bir kısmı metin ticareti yoluyla gerçekleşiyor.

Böylece, Şirket'in önerisi küçük bir değişikliğe uğruyor. Oda, kitapların yasal olarak mülk olarak kabul edilmesine izin veriyor, ancak koruma süresi dolmuş durumda. Kültürel üretimin mülk olarak değerlendirilmesi bu kararda net bir nüans kazanıyor. Mülkiyetin geçici bir kontrol olarak ele alınması, bu yeni siyaset yapma biçiminden kaynaklanıyor.

Böylece Kraliçe Anne Tüzüğü yürürlüğe girdi; bu tüzük, süreçte aktif bir rol oynamadığı için onun onuruna adlandırılmıştır; ilk telif hakkı yasası ; kültürel ekosistem içinde modern bir yasal işlem; matbaacıların, kitap satıcılarının ve tüccarların varsayılan doğal haklarını geçersiz kılan bir güç kullanımıdır. Peki bu ufak değişikliğin sonuçları neler oldu ?

İlk olarak, Oda ile Şirket arasında hararetli bir çekişme yaşandı: Mevzuat onları kısıtlamak değil, korumak için tasarlanmıştı. İlk mevzuatta, telif hakkı , eserin yayınlanmasından itibaren on dört yıl sürüyordu ; ancak ve ancak tescil edilmişse. Günümüzde ise süre, tescil zorunluluğu olmaksızın , en az elli yıl, genellikle yetmiş beş yıl veya Meksika'da olduğu gibi, yazarın ölümünden sonra yüz yıla kadar uzuyor . Oda, buna karşılık, eserin tekrar tescil edilmesi koşuluyla, koruma süresini on dört yıl daha uzatan ikinci bir süreye izin verdi.

İkinci olarak, kültürel PRDC içinde diğer Avrupa ülkeleri için modern yasal temelleri attı. Böylece, Proudhon'un kınadığı ancak kimsenin dinlemediği Fransa, Almanya, İspanya ve Portekiz'de de benzer yasaların ortaya çıktığını görüyoruz. Amerika Birleşik Devletleri de benzer yasalar çıkaracaktı, ancak matbaa taleplerini karşılayacak altyapının olmaması nedeniyle, onlarca yıl boyunca nüfusuna okuma yazma öğretmek için İskoç korsanlığına bel bağladı. Bu süreç anında gerçekleşmedi; en az iki yüzyıl sürdü. Tekdüze de değildi; telif haklarındaki homojenlik, tıpkı bu alandaki niteliksel ve niceliksel genişlemeden sorumlu olması gibi, Bern Sözleşmesi'nin on dokuzuncu yüzyılda ortaya çıkan bir sonucudur.

Üçüncüsü, kültürel ürünlerin PRDC'si içindeki aktörlere en azından hukuki bir biçim kazandırdı. Bu, kültürel üretimin dört ana alanda örgütlendiği bir çerçevedir. Bunlardan biri, görevi kültürel ürünlerin dağıtımı ve yeniden üretilebilirliği olan dağıtıcı ve yeniden üreticinin özerkliğidir; peki özerklikleri nerede yatmaktadır? Üretim araçlarının kontrolünde ve artı değer çıkarımının merkezileştirilmesinde. Diğer tarafta ise, kültürel ürünlerin kullanımı, tüketimi ve eleştirisiyle (genellikle özel alanda) karakterize edilen ve özerkliği kültüre erişim yeteneklerine bağlı olan "kamu" vardır.

Elbette Devlet, arka planda kalan ve diğer alanlar tarafından kurulan ticari ilişkileri denetlemek ve sözde düzenlemek olan başka bir alandır. Son olarak, üretici veya kendine yakıştırdığı isimle yaratıcının aleminden bahsedilir . Bunun şimdi nasıl gün yüzüne çıktığına dikkat edin. Kültürel faaliyetteki modern dönüşümden önce, üreticinin ikincil bir rolü olduğu veya tamamen yeniden üretenin etki alanına bağlı olduğu düşünülüyordu.

Üretici bir odaya hapsedilmemiş, işini bir atölyede veya başkalarıyla birlikte yürütmüştür.

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ

Dördüncüsü, metnin atfedilmesi ve sahiplenilmesi aynı konu etrafında dönmeye başlar. Kültürel etkinliğin "modernleşmesinden" önce, metin üreticisi, metinde yer alan bilginin değerlendirilmesine ve korunmasına olanak tanıyan bir atıf işlevi görüyordu. Ancak metin, metnin sahibi değildi; sahiplenme, Fenike'den beri metne ticari bir meta gibi muamele etme geçmişine sahip olan tüccar, kitapçı veya matbaacı tarafından gerçekleştirilen bir işlevdi.

Yazar Nedir? adlı eserinde , "yazar-işlevi"nin iki temel işlevini doğru bir şekilde tanımlar: atıf ve temellük. Ancak, birçok çalışmanın da belirttiği gibi, tarihsel ve coğrafi konumlarının yanı sıra temellüklerin niceliği ve türü konusunda da yanılıyor. Bir yazardan bir metnin cezai veya yasal olarak temellük edilmesine ek olarak, modern kültürdeki dönüşümden bu yana yazarlığın gelişmesine olanak tanıyan ticari bir temellük de vardır.

Yazar, Engizisyon'un kutsal olmayan bir metin için yargıladığı kişi, kraliyet otoritesinin ayrıcalığa sahip olduğunu belirttiği kişi, aynı zamanda devlet otoritesinin ticarileştirme amacıyla eserinin sahibi olarak atadığı kişidir

Yani, bugün anladığımız şekliyle yazarlık, üç söz edimiyle ortaya çıkar: Kelimelerle Nasıl Yapılır'a bir gönderme : atıf, sapkınlık cümlesi veya bir sözleşmenin formülasyonu. Yazar bir anakronizmdir: Kendisini kuran söz edimlerinin ötesinde hiçbir zaman zamanı olmamıştır.

Yazarlık, kültürel etkinlikteki hukuki değişim veya Batılı bir çerçeveye ilişkisi nedeniyle değil, "gerçekleşmesi" feodal örgütlenmeye yabancı bir mülkiyet rejimini ima ettiği ve dayandığı varsayım nedeniyle modern bir icattır: dilimizin gerçeklikleri yalnızca betimlemekle kalmayıp, onları oluşturma kapasitesi. Yazarın Ölümü'nde , yazarlığın bir metin üzerinde üstlendiği işlevden şüphelenmek haklıdır, ancak yazarın öldüğü sonucuna varamayız.

Yaşamdan yoksun olanı öldürmemiz imkânsızdır: yazar bir hayalettir; kültürümüzün PRDC'si için bir teknik olarak sözlü ve metinsel gelenekten beslenen bir ruhtur .

GELECEK

Yazıları

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ - 2

.....

III

Bu son iki sonuç bugün bizim için daha da acil. Kültürel etkinliği küreler olarak gören çerçeve sorunludur. Sentetik yapısı, kültürel etkinliğin gerçekliğini basitleştirir ve azaltır. Yasaların izin verdiği ile yeni teknolojilerin mümkün kıldığı arasındaki uçurum, teori ile kavrayışından kaçmış bir gerçeklik arasında bir başka eşzamansızlığa eşlik eder - veya hiçbir zaman kontrolü altında olmamış, ancak kontrolü altında olduğunu varsaymıştır. Ancak, bu kavramsal krize rağmen, bir teoriyi yenileri lehine terk etmek - birçok fikri mülkiyet teorisyeninin bu tür mülkiyeti haklı çıkarmak ve kültürel PRDC'nin mevcut durumunu tanımlamak için iddia ettiği gibi- mutlaka daha iyi bir anlayışa varılabileceği anlamına gelmez.

Teknolojik kaynaklar geçmişe göre daha geniş bir erişim alanına sahipken, kültür emekçilerinin "yaratıcı" bağımlılık öznelliğini nasıl sürdürdükleri sorusunu henüz yanıtlamadık. Bu alanların bize söylemek istemedikleri çatlakları, boşlukları, bilinçli ihmalleri ve genel olarak neleri kapsadığını inceleyerek, bu kategorileri kullanarak, küre olmaları gereken ancak kültürel çalışmada hem izole hem de aynı zamanda her yerde mevcut mekanizmalar olarak hareket eden figürlerin karmaşık iç içe geçişini daha derinlemesine incelemek ve en azından anlamak mümkün.

Bu mekanizmalardan biri nihai sonuçla ilgilidir. Ortak mallardan yana hareketler ve kültürel eleştiri çalışmaları sayesinde, sahiplenmenin yazarlığın temel bir işlevi olmadığı veya eğer öyleyse, eser piyasayı metin veya sanatsal eser için temel bir eksen olarak kullanmadığında artık bir yazar veya eser olmadığı giderek daha açık hale geliyor. Bir kültürel ürünün üreticisi tarafından sahiplenilme kapasitesinin, izlenebilir ancak belki de telif hakkının tarihiyle karşılaştırılamayacak bir geçmiş vardır .

Peki ya atıf? Yazar Nedir?" de bile tarihselliği konusunda bir netlik yok. Eğer özneleştirme işlevi temel değilse, yazarlığın asgari işlevi, bir yazarın adının, eserin ortaya çıktığı bir ürünle olan ilişkisinde yatar. Ancak, bu atıf işlevinin en azından iki soruyu haklı çıkaracak somut bir kullanımı olmalıdır: Neden çağdaş kültürel etkinlikte önemli olduğu varsayılıyor? Neden yazar ve eseriyle sınırlı?

Hümanist gelenek, her zaman diğer geleneklerin incelemesine ve şüphesine maruz kalmıştır. Hayvancı geleneğe karşı, düşüncelerinin türümüze odaklanmasını haklı çıkarmıştır. Dini geleneklere karşı, hiçbir kuruntunun bizi kurtaramayacağını savunmuştur. Bilimsel bilgi üretimine karşı, türümüzün insanlığını, söyleminin onu diğer söylem türlerinden ayıran öznel ve öznelerarasılık türlerini haklı çıkarmak için kullanmıştır.

Atıf , bu gelenekten türetilen bilgi ve duyarlılığın korunmasını ve yayılmasını sağlayan bir teknik olmuştur . Bir yazarın eserine eşlik etmesi, fikirlerin, kavramların ve ilkelerin aktarılmasını, yeniden üretilmesini ve üretilmesini kolaylaştırmıştır. Ancak fikir, bir kişiyle birlikte olunca, sahiplenilmiştir: fikir ve kişi. Başlangıçta tabi kılma olarak başlayan şey , şimdi kişileştirmeye dönüşmüştür: kişi ve fikri .

Daha önce tekniklerin ürünü olan metin ve sanat eseri, yazarın yaratıcılığıyla yalnızca maddi bir oluşum değil, aynı zamanda anlam ve önem de kazanan eserlere dönüşmüştür. Üretici bir etkinlik ile yaratıcı bir eylem arasında, aynı özneye yönelik atıfsal ve sahiplenmecî işlevlerin bir araya gelmesinden kaynaklanan, açık bir gerekçelendirme olmaksızın nitel bir sıçrama vardır.

Yaratılış, "doğurmayı" veya sıfırdan bir nesli ifade eden metafizik bir kategoridir . Bu iki anlamın hiçbirisi, bir metnin veya sanat eserinin üretildiği toplumsal, politik ve kültürel bağlamı ortaya koymaz. Bunun yerine, yazar ile eser arasındaki yakın ve erotik bir akrabalık ilişkisi aracılığıyla kültürel üretime anlam ve önem veren tüm bu katmanları ortadan kaldırır.

Yazarın, özel bir uygulama ve belirli bir mizaç gerektiren bir uygulama yoluyla tanınma arzusu, bir geleneği koruma ihtiyacıyla neredeyse hiç örtüşmüyor.

Hümanistik bilgi veya duygulara hizmet eden teknolojiler, daha fazla anlaşılabilirlik sağlayan uzamsal ve zamansal koordinatları kaybetme riskiyle karşılaşmadan bunları ortamın kendisinde aktaramadı. Bir fikri veya duyguyu bir isimle -her zaman gerçek bir kişi olmayabilir- ve dolayısıyla bir tarihle ilişkilendirmenin teknik uygulaması, söylemlerinin zaman içinde bozulmasını önlemenin bir yoluydu.

Ancak yeni bilgi ve iletişim teknolojileri, ürünün kendisinin bu mekânsal-zamansal ve bağlamsal referansı içerebileceği bir ufku daha da yakınlaştırıyor. Başka bir deyişle, henüz pratik olmasa da, atfedilen nesnenin kendisine dayalı bir atıf türünü değerlendirmeye yönelik kılavuzlar zaten mevcut.

Bu da, yazardan vazgeçme olasılığının kapısını açıyor.

Böyle bir hipotez altında, bir dizi ilginç sonuç ortaya çıkar. Atıf, yazarlığın varlığını haklı çıkaran, henüz tam olarak tarihselleştirilmemiş son işlevse, ancak aynı zamanda bir ürünün kültürümüzdeki konumunu belirlemek için bir isim gerektirmeyen bir mekanizma da olabilirse, bu işlev esasen yazarlık gerektirmez. Bu göz önüne alındığında, atıf, bir isim aracılığıyla atıf yapmakla eş anlamlı olmayacaktır ; tıpkı yazarın, kültürel PRDC'nin yeni teknolojik bağlamında bir teknik olarak sınırlı işlevliği nedeniyle potansiyel olarak boş bir sınıf haline gelmesi gibi.

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ

Yani, atıf, yazarlığın bir niteliği veya işlevi olmayacak, aksine yazar, bir söyleme nitelikler atamak için bir mekanizma, teknik egemenliği her yerde varlığını haklı çıkarmayı amaçlayan bir araç olarak görülecektir. Bunun, bir metinden tüm yazar adlarının çıkarılması anlamına gelmediğini vurgulamakta fayda var; aksine, bu isimlendirme eylemi, bir metnin niteliklerini koruma tekniği olmaktan çıkar ve daha da önemlisi, işlevleri olan bir sınıftan bir değişkene dönüşür. Bir metnin anlaşılabilirliğini etkilemek yerine, yazarın adı, metni bir özne aracılığıyla bir bağlamla ilişkilendirmek için ek bir nitelik haline gelir.

Bu, yazarlığın atıf ve sahiplenme işlevlerinin ilkel olmadığı anlamına gelir. Bu kayıp karşısında, bu kategori için son derece önemli olabilecek ek bir işlevle karşılaşırız. Bir fikrin bir isim aracılığıyla oluşturulması ve korunması, hatta sahiplenip kişileştirme noktasına varması arzusu, yazarlığın ideolojik bir işlevi olduğunu düşündürür.

Sürdürülmesi gereken anlayış, maddi, toplumsal ve politik gerçekliği, uygulamasının mahremiyetinde geçerliliği olan bir fikir lehine görünmez kılan bir imgelemden oluşur. Ancak bu unsur artık kanıtlanamaz çünkü kanıtlanması, yazarın ve eserinin erotik alanından ayrılmayı gerektirir: Mekanik Üreme Çağında Sanat Eseri'nde anlatılan, teolojisi tüm toplumsal işlevlerin reddedilmesini ön koşul sayan "aura"nın kopması .

Yaratıcı alanın, yazar ve eser arasındaki ilişki aracılığıyla sahip olduğu özerklik, paradoksal bir karaktere sahiptir: bu alana yabancı eylemler olan gerekçelendirme ve kanıtlama arayışı, yalnızca yakın deneyimle anlaşılabilen bir ilişkiye dayanır. Bu olgu, bir inanç eylemine benzer: dışsal olarak kanıtlanamaz ama özünde apaçık ortadadır; paylaşılan dini deneyim, bu eylemi, yeniden üretiminin ortodoksluğuyla dogmaya dönüşen bir tarikata dönüştürür.

IV

"Yazar" kategorisinde mevcut özellikler nedeniyle, yaratılışın metafiziğinden - daha fazla yanlış anlaşılmayı önlemek için "teolojilerden" bahsetmemek gerekirse- bahsettiğimizde, kültürel PRDC ekosisteminin geri kalanından niteliksel olarak farklı olduğu varsayılan bir alanın özerkliğinin içsel gerekçesine atıfta bulunuyoruz. Yani, kendini konuşma ve inanç eylemleriyle tekrar tekrar bir yaratıcı olarak kuran üreticinin alanı. Ancak dışsal bir bakış açısından, kitlesel kültürel üretim zincirindeki bir failin bireyselleşmesi, yazar ile eser arasındaki erotik ilişkinin dışında anlaşılabilir bir olgu veya gerçeklikten ziyade bir tutum, inanç veya iddiaya benziyor.

Bu terimin sorunu, olumsuz çağrışımında yatmaktadır: Yaratılış metafiziği, kültürel üreticinin yabancılaşmasının koşullarından biridir. Savunma olarak, bu ifadenin olumsuzluğunun esas olarak yaratımın kendisine dayandığı söylenebilir.

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ

Bir söylemin anlama olanaklarını edindiği maddiliğin, kültürel üretime ilişkin alaycı bir karakterle ikame edilmesi, üreticinin işinin belirli tekniklerini uygularken karşılaştığı artı değer çıkarma mekanizmalarının inkârına yol açar.

Aksine, bu sömürüyü, farklı işletmelerin somut işlevlerinin soyutlanması yoluyla algılar; sanki mevcut olmalarına rağmen başka teknolojik alternatifler artık mümkün değilmiş gibi.

Yaratılış metafiziği söylemini paylaşmayan birçok üretici için rehber görevi gören, henüz somutlaşmamış ve belki de asla gerçekleştirilemeyecek başka dünyalar da var. Metafiziksel kalmaya devam ediyorlar, ancak üretimin yaratım, yaratımın sahiplenme ve uygulamasının bir inanç eylemi olduğu varsayımlarını terk ediyorlar.

Yaratılışın metafiziği, söylemde ve üreticinin kültürel PRDC araçlarıyla ilişkili öz-kavrayışında işler. Şimdi, bu özelliğin güvencesizliğe ve (kendini) sömürüye dönüşmesine olanak tanıyan, serveti merkezileştiren ve giderek daha az sayıda yeniden üreticiye yönlendiren mekanizmaları sorgulamaya değer.

Her yerde mevcut bir ideolojik mekanizma olarak yaratıcı eylem, üreticiyi, onlara gerçekleştirilemez ve kanıtlanamaz bir ideal yükleyen bir söylem aracılığıyla üretim zincirinin geri kalanından soyutlar. Yapıtının izolasyonunda, üretici kültürel ÜYK'nin iki temel özelliğini gözden geçirir. Yaratıcı, üretim kapasitesinin üretimi örgütleme kapasitesinden ziyade ürün üretme kapasitesine indirgendiği verili bir gerçeklik görür. Bu, temelde neredeyse tüm politik kapasitenin kaybı ve kültürel çalışmanın estetize edilmesi anlamına gelir. Uygulamalarının sözde apolitik doğası nedeniyle, bu üretici aynı zamanda üretim faaliyetinin değerini de gözden geçirir. Bunun yerine, yaratıcı, üretiminin değerini gösteremediği için sürekli bir hayal kırıklığı içinde kalır.

Bu değer eksikliği, üreticinin, üretimin veya üretme eyleminin hiçbir değer, anlam veya mana taşımamasından kaynaklanmıyor. Üretim platformlarının sağladığı "tanıtım" ve beğenilerden yararlanmanın imkânsızlığı tek bir gerçekle açıklanabilir: Artı değer sömürülür ve üreticinin ürettiği servete erişme şansı olmadan artı değer ele geçirilmesi olasılığı ortadan kalkar.

Bir an için, bir kültür işçisi olmak yerine bir madende çalıştığınızı hayal edin. İşiniz bir mineral çıkarmak. İlk bakışta toprak gibi görünüyor; ancak endüstriyel işlemlerle bu tozdan gümüş elde ediliyor. Emeğinizle çıkardığınız toprağın değerli olduğunu biliyorsunuz, ancak onu "damıtmak" için gerekli üretim araçlarına sahip değilsiniz. Aslında, bu süreçten o kadar habersizsiniz ki kimyasal ve endüstriyel yöntemler yerine simyadan bahsediyorsunuz.

Bir gün maden şirketi taşınmaya karar veriyor ve size bir ultimatoma veriyor: Ya onlarla birlikte göç edeceksiniz ya da kalıp madenden kendi başınıza kâr elde etmeye çalışacaksınız. Çeşitli nedenlerle kalmaya karar veriyorsunuz.

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ

Gün be gün, ay be ay, yıl be yıl gümüş çıkarmaya çalışıyorsunuz. Başlangıçta altyapınız olmadığı için bu imkansızdı. Bu sorunu çözmek için gerekli ekipmanı almak üzere kredi çekiyorsunuz. Ancak, onlarca yıl o madeni sermayeye dönüştürmeye çalıştıktan ve borç, hayal kırıklığı, güvencesizlik ve kendini sömürme denizinin ortasında kaldıktan sonra, şirketin göç etmeye karar vermesinin nedenini anlıyorsunuz: Maden artık onu sömürmeye değer kılacak asgari kâr marjına sahip değil.

Yeni bilgi ve iletişim teknolojilerine dayanan bir kültürel üretimde, üretim faaliyetlerinden yararlanmak için gereken altyapı ve bilgi, teknoloji şirketlerinin elindedir. İster Silikon Vadisi'nde ister Shenzhen'de olsun, ister orijinal bir ürün veya hizmete veya onun taklidine sahip olsun, ister sürdürülebilir bir iş modeline sahip olsun veya çeşitli sübvansiyonlara bağımlı olsun, bu şirketlerin çoğu, ister kültürel PRDC'de ister başka bir ekosistemde olsun, temel işlevlerinin artı değer üretmek olduğu gerçeğiyle öne çıkar. Sadakatleri, herhangi bir disiplinin belirli üretim süreçlerine değil, bu süreçlerin "parasallaştırılmasına" ve sermayeleştirilmesine yöneliktir.

Üreticinin, ürünün veya üretim süreçlerinin değerlemesinin, belirli bir teknolojinin uygulanmasını veya sürdürülmesini haklı çıkaracak asgari bir kâr marjıyla ilişkili olması etik bir değerlendirme meselesi değildir. Bu zincirdeki konumunuz ne olursa olsun, ürettiğiniz şeyin bir önemi yoktur ve üretim süreçlerinizin kendi başlarına bir değeri yoktur - sanat sanat içindir, bilgi bilgi içindir. Eğer bunlar, apolitik bir şekilde "kullanım" olarak adlandırılan çalışmanızın veri veya fikri mülkiyet ekonomisine olanak sağladığı bir iş planına uymuyorsa, size sunulan seçenekler basittir: göç edersiniz, aksi takdirde kültürel üretim teknikleriniz, yeniden üretimleri için gerekli altyapıdan mahrum kalır.

Terk edilme, üretim dışındaki aktörler tarafından modası geçmiş kabul edilen, ancak fikri mülkiyet hakları nedeniyle uygulanması için gerekli teknolojilere sahip olan belirli bir tekniğin sürdürülmesinin ve tedarik edilmesinin imkânsızlığını ortaya koyar. Göç, bundan daha iyimser bir gerçeklik sunmaz.

Önemli olan, kullanıcıların harcadığı emekten artı değer elde etmek olduğundan, sürekli altyapı değişikliklerinin, kullanıcının ve tekniklerinin mevcut ve güncel teknolojilere ısrarla adapte olması anlamına geldiği konusunda endişelenecek çok az neden vardır veya hiç yoktur. Sonuçta, elde edilen artı değer, üretim faaliyeti veya bir bireyin emeğiyle elde edilmez.

Tescilli bir teknolojiye sağlanan ücretsiz emeğin artırılması, işçiye keyif ve sermaye karşılığında bir pazarlık hakkı verildiği bir veri ve fikri mülkiyet ekonomisini teşvik eder: ürünlerinin telif hakkı, "teşhir" ve benzeri şeyler . Başka bir deyişle, artı değer üreticide veya ürününde değil, bir platform veya yazılım içinde gerçekleştirilen emeği sermayeye dönüştüren üretim sürecinde yatmaktadır .

YARATILIŞ TEKNOLOJİLERİ

Yani, sunulan teknolojilerle gerçekleştirilen faaliyetin türü ne olursa olsun, değer, ister iyi ister kötü, ister profesyonel ister amatör, ister kişisel ister kurumsal amaçlar için olsun, söz konusu emekte yatmaktadır. Dolayısıyla, "kullanım" kategorisi, altta yatan politik soruna adaletli yaklaşmamaktadır. İşçiler, üretken faaliyetlerinin, temel ekonomik faydası yaratımları olan yaratıcı bir eylem olduğuna inanarak çalışırlar; oysa değer, bilgiye ve oradan da sermayeye dönüştürülen emeğin kendisinde yatmaktadır.

Hizmet ekonomileri kisvesi altında, veri ve fikri mülkiyet ekonomilerinin potansiyel zenginliği, sermaye birikiminin tescilli üretim süreçleri içinde gerçekleştirilen ücretsiz emeğe bağlı olduğu olgusuna dayanan ekonomik modellerde yatmaktadır. "Kullanım" kategorisi, kullanıcıya çalışmaları için ücretsiz platformlar veya yazılımlar sunulmadığını, aksine kullanıcının bu hizmet veya ürünlere değer katan ücretsiz emeğinin olduğunu, hatta bu tescilli teknolojilerin -ücretsiz veya düşük fiyatlı- fiilen bir sektörün standardı haline geldiği noktaya kadar gösterdiğini kanıtlamada başarısız olmaktadır.

Tescilli teknolojilerin özgürce kullanımı, yani altyapılarını organize edecek siyasi kapasiteye sahip olmadan mal üretimi için bağışlanmış emek, kültürel PRDC'nin mevcut ve gelecekteki olanaklarını şekillendirir. Paradoksal görünse de, "yaratıcı" kapasitelerin -ki bunlar neredeyse hiçbir dışsal etkiye ihtiyaç duymayanlardır- genişliği, mevcut "özgür" teknolojilerle sınırlıdır.

Yaratıcı, idealini gerçekleştirir, ancak bir program veya platformun izin verdiği düzenlemeler altında. Olası tekniklerin bu darlığında, nesnel özgürleşme olanağı kaybolur. Dahası, bilgi veya kültür üreticisinin öznelliğinin oluşumu, bu oluşum kuralları ve siyasi kapasiteye sahip aktörler tarafından belirlenen prosedürler tarafından kısıtlanır: endüstri tarafından standartlaştırılan teknolojileri geliştiren özel kurumlar ve söz konusu organizasyonda kontrolü ve düzeni koruyan devlet kurumları.

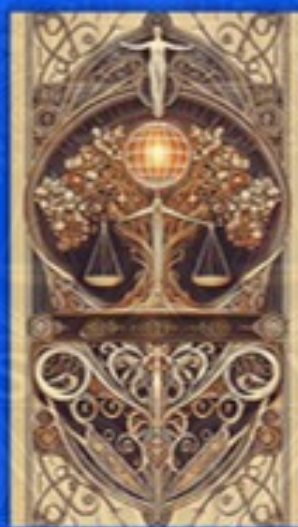
Dolayısıyla, yaratma teknolojileri, teknik ve prosedürlerinin somutluğuyla, üreticinin diğer üretim süreçlerinden soyutlanmasına olanak tanıyan, aynı zamanda olası tekniklerinin ufkunu keyfi olarak sınırlayan ve böylece öznelliklerinin oluşumunu belirleyen teknolojilerdir. Yaratma metafiziği, bu tür bir kuşatmaya bir anlam ufku ve içsel bir anlam kazandırır.

Yaratma teknolojileri, üreticinin yürüttüğü emekten artı değer elde etmenin somut uygulamasıdır. Yaratma metafiziği, bu çıkarımın göz ardı edilmesine veya soyut bir varlığa dönüştürülmesine olanak tanır; bu da yaratıcı eylemin, işçinin yönlendirmesi üzerinde hiçbir etkisinin olmadığı üretken bir faaliyet olarak özümsemesini engeller. Yaratıcı eylem, söylemsel gücünü, siyasi kapasitenin bir inanç eylemine veya eylemin estetize edilmesine dönüştürülmesinde bulur. Dolayısıyla, üreticiyi soyutlama ve mevcut üretim örgütlenme biçimlerini yeniden üretme ikili hedefini yerine getiremeyen bir yaratılışçı söylem, başarısız bir metafizik veya yaratma teknolojisi.

Eğitim ve Bilim için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

Tarih ve Toplum için
BİRLİKTE

Kültür ve Sanat için
BİRLİKTE

